

EL MITE DE LES EDATS

Els immortals que posseeixen palaus olímpics van crear, en primer lloc, una raça d'or d'homes mortals. Aquests visqueren en temps de Cronos, quan aquest regnava en el cel. La seva vida era igual que la dels déus i tenien el seu cor assossegat, a recer de fatigues i tribulacions. Ni els atenyia mai la mísera vellesa i, amb els peus i els braços sempre amb la mateixa virior, gaudiien de belles festes, sempre lluny de mals de tota mena. I morien com vençuts per la son. Fruïen de tota mena de prosperitat i la terra feraç produïa espontàniament fruit abundant i generós. I es distribuïen el treball amb generositat i concòrdia enmig de riqueses abundants.

Quan la terra va cobrir els homes d'aquesta raça, per la voluntat del gran Zeus es convertiren en divinitats terrícoles benefactores i protectores dels homes; vigilen la distribució de la justícia i les accions criminals recurrent tots els racons de la terra embolcallades en la boira. També són dispensadores de riquesa, privilegi que posseeixen també del rei dels déus.

Seguidament els déus que viuen en palaus olímpics van crear una segona raça, la raça de plata, molt inferior a la d'or i que en res no se li assemblava ni en l'aspecte físic ni en la intel·ligència. El nen d'aquesta raça vivia durant cent anys al costat de la seva mare sol·lícita, immers en un llarg infantilisme. I quan es feia gran i assolía la meta de la seva joventut, aleshores fruïa d'una vida curta plena de dolors que li provocava la seva niciesia. No eren, doncs, capaços d'apartar-se de la seva sobergueria eixebrada ni volien guanyar-se la benevolència dels déus ni fer-los sacrificis en els altars sagrats dels benaurats, tal com és just, per tradició, en els homes. El Crònida Zeus els colgà sota terra irritat perquè no retien els honors deguts als déus benaurats que senyoregen l'Olimp. I després que la terra cobrí aquesta raça d'homes, aquests esdevingueren divinitats que els mortals anomenen Hipoctònies, divinitats secundàries, però que tanmateix tenen dret a certs honors.

El pare Zeus va crear una tercera raça d'homes mortals, la raça de bronze, no gens comparable a la de plata, nissaga de freixes, terrible i poderosa. Només els plaïen les obres d'Ares que provoquen plors i els comportaments arrogants. No menjaven blat i, éssers violents com eren, posseïen un cor d'acer. La seva força era immensa i de les seves espatlles, damunt del cos vigorós, naixien uns braços invencibles. Les seves armes eren de bronze, de bronze eren també les seves cases i bronze era el metall que treballaven, perquè no existia el ferro negre. Aquests anaren sense glòria a la casa rellentora del fredorós Hades abatuts per les seves pròpies mans. La negra mort els rapí, malgrat que eren forts, i abandonares la llum brillant del sol.

I després que la terra va cobrir també aquesta raça, Zeus Crònida va crear-ne encara una altra, la quarta, sobre la terra nodridora, una raça més justa i més bona, la raça divina dels herois, anomenats semidéus, generació precedent a la nostra que habita la terra immensa. La guerra funesta i la discòrdia temible va destruir-los, uns al peu de la ciutat de Tebes de set portes, la terra de Cadmos, on s'enfrontaren a causa dels ramats d'Èdip, d'altres més enllà de les profunditats de la mar, quan la guerra els va portar cap a Troia, en les naus, a causa d'Hèlena de cabellera bonica. La mort, terme de tot, va embolcallar-los. Zeus, el Crònida, va atorgar-los una

vida i un estatge lluny dels homes i els va instal·lar en els confins de la terra. Allà viuen, doncs, amb el cor lliure de neguits, a l'illa dels benaurats, al costat de l'Oceà d'onades profundes, feliços herois, als quals la terra feraç produeix una fruita dolça com la mel tres vegades l'any.

Tant de bo que no m'hagués tocat viure amb els homes de la cinquena generació i hagués mort abans o hagués nascut després. La d'ara és, doncs, la generació del ferro. No tindran cap dia de desassossec ni en els seus fatics ni en les seves afliccions ni deixaran de consumir-se durant la nit amb neguits turmentadors que els déus els enviaran. Zeus, però, també anihilarà aquesta nissaga d'homes efímers, quan en el moment de néixer tinguin grises les temples. El pare no s'assemblarà als fills ni aquests als seus pares, l'hoste no serà amic de l'hoste ni l'amic del seu amic, ni el germà del seu germà com era abans. Els homes d'aquesta generació menysprearan els pares així que envelleixin i els faran retrets amb paraules cruels, els malastrucs!, perquè desconeixen el temor dels déus. I negaran, a més, als pares quan siguin vells l'aliment que els deuen per la seva pròpia criança. La seva justícia serà la força dels seus braços i uns destruiran les ciutats dels altres. Ningú no sentirà satisfacció de servir els juraments, la justícia i el bé; més aviat retrans honors a l'home autor d'accions malvades i sobergues. La justícia estarà en la seva força i no existirà l'honradesa: el malvat neguitejarà l'home més bo adreçant-li acusacions fal·laces i les recolzarà amb juraments falsos. I la gelosia odiosa que, amb la seva mirada sinistra, es complau en el mal aliè, acompanyarà tota la mísera raça humana. I aleshores Aidos i Nèmesi, amb el seu bell cos cobert amb un mantell blanc, abandonaran els homes i, des de la terra de camins espaiosos, pujaran a l'Olimp, vers l'estatge dels déus immortals. I només restaran dolors lamentables per als homes mortals i no hi haurà abric per al seu mal.

HESIODE: *Els treballs i els dies*, 109-201
Traducció de J.Castellanos per a La

Magrana